

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 03, 2020

Nummer 3, 2020

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2020:143](#) 31-01-2020

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:249](#) 28-01-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:164](#) 21-01-2020

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2020:104](#) 21-01-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:173](#) 21-01-2020

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2020:90](#) 14-01-2020

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2020:321](#) 14-01-2020

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2020:3](#) 02-01-2020

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:4336](#) 29-11-2019

Rechtbank

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2020:513](#) 29-01-2020

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2020:474](#) 22-01-2020

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2020:216](#) 14-01-2020

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2019:9518](#) 12-12-2019

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2019:9521](#) 12-12-2019

RECHTSPRAAK

Rechtbank kan legitieme portie niet vaststellen bij gebrek aan onderbouwing legitimarissen. Stelplicht en bewijslast. Rol advocaat.

Moeder heeft twee van haar vier kinderen onterfd. Deze kinderen (X en Y) hebben een beroep gedaan op hun legitieme portie. Zij vorderen dat de rechtbank de omvang van hun legitieme porties vaststelt.

Om de rechtbank in staat te stellen deze te berekenen, zullen X en Y moeten stellen en ingeval van betwisting bewijzen wat de omvang van de legitimaire massa is (art. 4:65 BW). De advocaat van X en Y is bij herhaling gevraagd om een berekening over te leggen, maar heeft hier geen gehoor aan gegeven. Bij gebreke van elke indicatie is de rechtbank niet in staat de omvang van de legitieme portie te bepalen.

De andere kinderen (erfgenamen) hebben tijdens de mondelinge behandeling als verweerders verzocht de legitieme porties vast te stellen op een bepaald bedrag. Dit verzoek kan de rechtbank niet honoreren omdat de stelplicht op X en Y als eisers rust. De vordering kan niet worden toegewezen op basis van een stelling/verweer van verweerders, die geen zelfstandige tegenvordering hebben ingesteld. De rechtbank geeft partijen in overweging met elkaar in overleg te treden om de nalatenschap af te wikkelen.

De afwijzing van de vordering van X en Y is geheel en al te wijten aan hun advocaat. Daarom zou het haar sieren als zij de proceskostenveroordeling uit eigen middelen voor haar rekening zou nemen, aldus de rechtbank. Artikel 58 oud Rv voorzag in een dergelijke regeling (het zogenoemde 'eigen beursje'), in tegenstelling tot huidig artikel 245 lid 1 Rv.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 29-01-2020

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2020:513

Zaaknummer: NL18.13640

Rechters: O. Nijhuis

Wetsartikelen: 4:65 BW, 245 Rv en 58 oud Rv

RECHTSPRAAK

Wettelijke vereffening. Tussentijdse uitdelingslijst. Verzet ongegrond. Bezwaar tegen vrijstelling neerlegging lijst ook ongegrond.

Dit vonnis en het vonnis ECLI:NL:RBAMS:2019:9518 betreffen dezelfde nalatenschap.

Erflater is ruim 15 jaar terug door een aanslag overleden. De erfgenamen hebben zijn nalatenschap beneficiair aanvaard. In 2014 is een professionele vereffenaar benoemd (art. 4:203 lid 1 onder b BW). De vereffenaar wil tot een tussentijdse uitdeling aan erfgenamen en erkende schuldeisers overgaan en stelt daartoe een *tussentijdse* uitdelingslijst en *tussentijdse* rekening en verantwoording op (art. 4:218 BW). De rechter-commissaris heeft de vereffenaar hiervoor toestemming gegeven en de vereffenaar vrijgesteld van de verplichting om de stukken ter griffie neer te leggen (art. 4:221 lid 2 BW juncto art. 4:208 lid 2 onder a BW). De lijst is inhoudelijk slechts aan de erfgenamen en erkende schuldeisers bekend gemaakt.

De vereffenaar erkent de door Z gestelde vorderingen niet en neemt deze niet op in de tussentijdse uitdelingslijst. Z (althans zijn bewindvoerder) komt bij de rechtbank in verzet tegen de lijst. Volgens de bewindvoerder is een tussentijdse uitdeling niet toelaatbaar volgens de wet, aangezien in artikel 4:220 lid 1 BW nadrukkelijk is bepaald dat een vereffenaar eerst tot uitkering kan overgaan na het verbindend worden van de uitdelingslijst. Ook de 'Richtlijnen Vereffening Nalatenschap' noemen de mogelijkheid van tussentijdse uitkering niet.

De rechtbank ziet geen aanleiding om de goedkeurende beslissing van de rechter-commissaris niet te respecteren. Een tussentijdse uitdeling past, hoewel dit niet afzonderlijk in de wet is geregeld, in het systeem van de wet en daartoe bestaat in dit bijzondere geval ook alle aanleiding. Het betreft hier een nalatenschap waarin een groot actief te gelde is gemaakt en nog meer actief valt te verwachten, terwijl de erfgenamen en de erkende schuldeisers al vele jaren op een uitkering wachten en niet is te verwachten dat de vereffenaar in staat zal zijn op afzienbare termijn tot een einduitdeling over te gaan. Daarnaast wordt momenteel negatieve rente over banktegoeden geheven.

De bewindvoerder van Z maakt voorts bezwaar tegen de door de rechter-commissaris

verleende vrijstelling van de neerlegging ter griffie. De rechtbank acht vrijstelling in geval van een tussentijdse uitdelingslijst mogelijk, in aansluiting op artikel 4:221 lid 2 BW. Tegen een verleende vrijstelling staat geen andere voorziening open dan cassatie in het belang der wet (art. 676a Rv). De verzetprocedure is daarvoor niet de geëigende procedure. Overigens wijst de rechtbank erop dat artikel 4:221 lid 2 BW een erkende schuldeiser de mogelijkheid geeft om bezwaar te maken tegen de vrijstelling. Het bezwaar van Z – geen erkende schuldeiser – staat niet aan de vrijstelling in de weg.

Tot slot is de vraag of het namens Z ingestelde verzet gegrond is. In de kern komt dat neer op de vraag of de vereffenaar de gestelde vorderingen van Z bij het doen van de tussentijdse uitdeling had moeten betrekken, dan wel of het (mogelijke) bestaan van deze vorderingen aan het doen van de tussentijdse uitdeling in de weg staat. De rechtbank beantwoordt beide vragen ontkennend. De vorderingen betreffen de (onduidelijke) gerechtigdheid tot Spaans onroerend goed en een geldbedrag. Volgens de rechtbank heeft Z ten aanzien van beide vorderingen in dit geval geen rechtens te respecteren belang bij het verzet.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 12-12-2019

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2019:9521

Zaaknummer: C/13/672499 / HA RK 19-329

Rechters: S.P. Pompe, T.H. van Voorst Vader en P. Vrugt

Wetsartikelen: 4:208 BW, 4:218 BW, 4:220 BW, 4:221 BW en 676a Rv

RECHTSPRAAK

***Erflaatster benoemt pastoor tot enig erfgenaam. Geldig testament.
Hoge Raad verwerpt cassatieberoep familie.***

De Hoge Raad verwerpt het cassatieberoep tegen het arrest van Hof Den Bosch van 19 juni 2018 (ECLI:NL:GHSHE:2018:2650) zonder nadere motivering (art. 81 lid 1 Wet RO).

Erflaatster heeft een pastoor tot enig erfgenaam en executeur benoemd. Familieleden van erflaatster stelden in eerste en tweede instantie tevergeefs dat de pastoor op onrechtmatige wijze – onder bedreiging met schade aan het zieleheil – erflaatster heeft bewogen tot het testament. Het hof wilde geen nietigheid of vernietigbaarheid van het testament aannemen en zag de eventuele schending van het kerkelijk recht niet als duidelijke grondslag voor onrechtmatige daad. De rechtszekerheid vond het hof in dit geval in de weg staan aan de derogerende werking van de redelijkheid en billijkheid.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 31-01-2020

ECLI: ECLI:NL:HR:2020:143

Zaaknummer: 18/03958

Rechters: E.J. Numanne, G. Snijders, M.V. Polak, C.E. du Perron en mr. drs. F.J.P. Lock

Wetsartikelen: 4:43 BW en 6:162 BW

RECHTSPRAAK

***Toezegging contant geld op sterfbed. Schenking ter zake des doods.
Verval.***

Erflater is gescheiden en laat zijn drie minderjarige kinderen als enige erfgenamen achter. Tussen de ex-echtgenote, als wettelijk vertegenwoordiger van de kinderen, en erflaters nieuwe partner rijst een aantal geschillen bij de afwikkeling van de nalatenschap.

De partner stelt dat erflater haar op zijn sterfbed 10.000 euro heeft geschonken, bewaard in een tas met contant geld, door te zeggen: 'Ik geef € 10.000 aan jou, die krijg je van mij'. Dit betrof een gesprek in het kader van de verdeling van erflaters toekomstige erfenis. Volgens het hof is de schenking pas na overlijden van erflater opeisbaar en diende deze eerst na zijn overlijden te worden uitgevoerd (art. 7: 177 lid 1 BW). De schenking is door erflaters overlijden vervallen bij gebreke van een notariële akte. Dat al voor zijn overlijden van vermogensverschuiving sprake was, volgt niet uit de omstandigheid dat de partner de tas met geld reeds onder zich had.

De ex-echtgenote vordert van de partner tevergeefs afgifte van de hond van erflater. De hond woont, sinds erflater ziek werd, fulltime bij de partner, zodat zij vermoed wordt rechthebbende te zijn van de hond (art. 3:119 BW juncto art. 3:2a BW, 3:107 BW, 3:108 BW, 3:109 BW en 3:118 BW).

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 28-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:249

Zaaknummer: 200.233.580_01

Rechters: Y.L.L.A.M. Delfos-Roy, H.K.N. Vos en G. Megchelsen

Wetsartikelen: 7:177 BW

RECHTSPRAAK

Erflater benoemt 'afstammelingen' tot erfgenamen. Uitleg testament.

In zijn testament heeft erflater de volgende erfstelling opgenomen: 'Ik benoem mijn afstammelingen tot mijn enige erfgenamen. (...) Op bovenstaande benoeming verklaar ik de regels omtrent plaatsvervulling van overeenkomstige toepassing.' Erflater laat een zoon en dochter achter en drie (minderjarige) kinderen van de zoon. Een notaris geeft een verklaring van erfrecht af en neemt daarin op dat de zoon en dochter en de drie kleinkinderen ieder voor een/vijfde gedeelte erfgenaam zijn.

De zoon en dochter betwisten deze vererving en vorderen een verklaring voor recht dat zij de enige twee erfgenamen zijn. De kleinkinderen worden vertegenwoordigd door een bijzonder curator. De vraag is hoe de testamentaire term 'afstammelingen' uitgelegd moet worden (art. 4:46 BW). De rechtbank is het eens met de kinderen en wijst de verklaring voor recht toe.

Erflater heeft het testament opgesteld tijdens een echtscheidingsprocedure en hij was ziek. Hij heeft voornamelijk willen voorkomen dat zijn toenmalige echtgenote zou erven. In de dossieraantekeningen van de notaris die het testament opstelde (een andere dan die de erfrechtverklaring afgaf) staat 'Heroeping. Enige erfgenamen 2 kinderen'. Het is voorts aannemelijk dat de testamentaire plaatsvervullingsregeling ziet op de zoon, die bij het testeren een minderjarig kind had. De lezing dat erflater in eerste instantie alleen zijn twee kinderen heeft benoemd, wordt ook ondersteund door een verklaring van zijn boekhouder en broer.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 22-01-2020

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2020:474

Zaaknummer: C/09/579810 / HA ZA 19-946

Rechters: J. Brandt

Wetsartikelen: 4:46 BW

RECHTSPRAAK

***Gelijktijdige verdeling van huwelijksgemeenschap en nalatenschap.
Effect van testamentaire uitsluitingsclausule op toegedeelde woning.***

Na echtscheiding is tussen de man en de vrouw in geschil of de vakantiewoning tot de huwelijksgemeenschap behoort. De vader van de man is in 1996 overleden. Zijn ouders waren in algehele gemeenschap van goederen gehuwd. De vakantiewoning maakte deel uit van de huwelijksgemeenschap van de ouders. Vader had in zijn testament een uitsluitingsclausule opgenomen. De man en zijn moeder waren enige erfgenamen. De man is met zijn moeder overeengekomen dat de vakantiewoning aan de man werd toegedeeld. De daardoor ontstane onderbedelingsvordering van moeder is in de verdelingsakte omgezet in een geldlening. Van kwijtschelding op deze lening of andere schenking van moeder is niet gebleken. Vervolgens is de man in 1997 in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met de vrouw.

In eerste instantie oordeelde de rechtbank (vonnis niet gepubliceerd) op basis van het Vier huizen-arrest (HR 11 mei 1984, NJ 1985, 527) dat de vakantiewoning niet tot de huwelijksgemeenschap behoorde. Het hof komt tot een tegengestelde conclusie.

De vakantiewoning die de man heeft verkregen (door verdeling en levering) is de man gaan houden onder dezelfde titel of titels als waaronder de deelgenoten (de man en zijn moeder) dit tezamen voor de verdeling hielden, aldus het hof. De man heeft de woning dus slechts voor de helft krachtens erfopvolging (een vierde gedeelte van zijn vader, een vierde gedeelte van zijn moeder) verkregen. Daaraan was, zo staat vast, voor het gedeelte dat de man krachtens erfopvolging van zijn vader verkreeg (een vierde), op grond van het testament van de vader een uitsluitingsclausule verbonden. Gesteld noch gebleken is dat het gedeelte dat de man krachtens erfopvolging van zijn moeder verkreeg (een vierde) een verkrijging met uitsluiting is geweest, aldus nog steeds het hof.

Volgens het hof volgt uit HR 8 september 2017, ECLI:NL:HR:2017:2274 dat moet worden beoordeeld of in de rechtshandeling van verdeling waarbij moeder haar aandeel in de vakantiewoning (een tweede gedeelte krachtens huwelijkvermogensrecht en een vierde gedeelte krachtens erfopvolging) aan de man overdroeg mede een *andere* rechtshandeling lag besloten die ertoe leidt dat de vakantiewoning krachtens een uitsluiting buiten de (nadien

ontstane) huwelijksgemeenschap van de man en de vrouw valt, zoals een schenking van moeder onder uitsluitingsclausule. Volgens het hof is van zo'n andere rechtshandeling geen sprake. Het hof oordeelt dat de woning in de huwelijksgemeenschap van de man en de vrouw is gevallen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 21-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:173

Zaaknummer: 200.248.678_01

Rechters: P.P.M. van Reijssen, M.J. van Laarhoven en G.J. Vossestein

Wetsartikelen: 1:94 BW en 3:186 BW

RECHTSPRAAK

Wel of geen aangifte schenkbelasting? Wel of geen tijdige aanslag?

Moeder heeft in 2007 tot en met 2011 jaarlijks bedragen kwijtgescholden aan haar kinderen. In april 2016 overlijdt moeder. In december 2017 maken de kinderen bij de inspecteur melding van de schenkingen van moeder, waarvoor niet eerder aangifte is gedaan, waarna de inspecteur in februari 2018 aanslagen schenkbelasting oplegt. In geschil is of de aanslagen tijdig zijn opgelegd. Volgens het hof is dat het geval.

Volgens de kinderen hebben zij in december 2017 de inspecteur om een uitnodiging tot het doen van aangifte verzocht. De inspecteur heeft de melding opgevat als aangifte. De inspecteur was voor de melding niet op de hoogte van de schenkingen.

Ingevolge artikel 66 lid 1 onder 2 onder e SW 1956 (tekst met ingang van 1 januari 2018, Stb. 2017, 518 onmiddellijk werkend) gaat bij een niet-tijdige aangifte schenkbelasting, de termijn voor het opleggen van een aanslag of navorderingsaanslag in op de dag nadat die aangifte van de schenking is gedaan en in geval geen aangifte is gedaan, begint de termijn voor het opleggen van de aanslag van drie jaar te lopen op de dag na de dag van inschrijving van de akte van overlijden van de schenker. De aanslagen zijn daarmee tijdig opgelegd, ook als geen sprake zou zijn van het doen van aangiften in december 2017.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 21-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2020:104

Zaaknummer: BK-19/00382 tm BK-19/00385

Rechters: E.M. Vrouwenvelder, H.A.J. Kroon en W.M.G. Visser

Wetsartikelen: 66 SW 1956

RECHTSPRAAK

Wettelijke vereffening. Tussentijdse uitdelingslijst. Verzet ongegrond. Bodemprocedure hoeft niet te worden afgewacht.

Dit vonnis en het vonnis ECLI:NL:RBAMS:2019:9521 betreffen dezelfde nalatenschap.

Erflater is ruim 15 jaar terug door een aanslag overleden. De erfgenamen hebben zijn nalatenschap beneficiair aanvaard. In 2014 is een professionele vereffenaar benoemd (art. 4:203 lid 1 onder b BW). De vereffenaar wil tot een tussentijdse uitdeling aan erfgenamen en erkende schuldeisers overgaan en stelt daartoe een *tussentijdse* uitdelingslijst en *tussentijdse* rekening en verantwoording op (art. 4:218 BW). De rechter-commissaris heeft de vereffenaar hiervoor toestemming gegeven en de vereffenaar vrijgesteld van de verplichting om de stukken ter griffie neer te leggen (art. 4:221 lid 2 BW juncto art. 4:208 lid 2 onder a BW). De lijst is inhoudelijk slechts aan de erfgenamen en erkende schuldeisers bekendgemaakt.

De vereffenaar erkent de door Y gestelde vorderingen niet en neemt deze niet op in de tussentijdse uitdelingslijst. Y komt bij de rechtbank in verzet tegen de lijst. Ondertussen is Y een bodemprocedure gestart tegen de vereffenaar ter vaststelling van zijn vorderingen op de nalatenschap.

Hoewel de wet een tussentijdse uitdeling niet regelt, laat de wet daartoe wel de mogelijkheid open, aldus de rechtbank. In aansluiting op artikel 4:218 lid 3 BW acht de rechtbank verzet tegen een tussentijdse uitdeling en tussentijdse rekening en verantwoording mogelijk.

Het verzet van Y beoogt allereerst om de gestelde vorderingen alsnog in de tussentijdse uitdeling te betrekken. De vorderingen van Y kunnen in deze verzetprocedure echter niet worden vastgesteld. De verzetprocedure leent zich niet voor een diepgaande beoordeling. De rechtbank verklaart het verzet van Y ongegrond.

De angst van Y dat er na de uitdeling onvoldoende baten overblijven, is door de vereffenaar voldoende weggenomen. Voor de door Y gewenste aanhouding van de verzetprocedure – in afwachting van de bodemprocedure – is geen aanleiding. Dit geldt temeer omdat rekening moet worden gehouden met de belangen van de erfgenamen en de erkende schuldeisers die al meer dan 15 jaren op een uitkering wachten. Voor verplichte zekerheidsstelling door de

vereffenaar is geen aanleiding, voor zover dat al mogelijk is in deze procedure.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 12-12-2019

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2019:9518

Zaaknummer: C/13/670455 / HA RK 19-270

Rechters: S.P. Pompe, T.H. van Voorst Vader en P. Vrugt

Wetsartikelen: 4:208 BW, 4:218 BW, 4:220 BW en 4:221 BW

RECHTSPRAAK

Afwikkeling nalatenschap. Diverse geschillen tussen executeur en langstlevende partner.

Erflater laat zijn broer X als enig erfgenaam achter en heeft aan zijn (niet samenwonende) partner Y legaten gemaakt. X en Y zijn beiden als executeur aangewezen, slechts X aanvaardt de functie. Voor het overlijden heeft erflater aanzienlijke bedragen opgenomen van zijn bankrekeningen en een bankkluis geleegd. Ook zou erflater veel cash geld bij huis bewaren, in een pvc-buis.

Volgens X heeft Y zich een en ander toegeëigend. X vordert rekening en verantwoording van Y. Volgens het hof is Y daartoe niet verplicht, omdat Y executeur noch deelgenoot is (art. 4:151 BW, art. 3:173 BW, art. 771 Rv). Er bestaat ook geen verplichting tot rekening en verantwoording op grond van ongeschreven recht, bij gebreke van een rechtsverhouding tussen erflater en Y die verwantschap vertoont met situaties zoals gemeenschap, opdracht of zaakwaarneming (HR 9 mei 2014, ECLI:NL:HR:2014:1089).

Vaststaat dat erflater kort voor zijn overlijden 100.000 euro (onderhands) aan Y heeft geschonken. Volgens X is de schenking tot stand gekomen door misbruik van omstandigheden (art. 3:44 BW, art. 7:176 BW). Volgens het hof is aannemelijk dat erflater in een afhankelijke positie ten opzichte van Y verkeerde, maar dat is onvoldoende om te kunnen concluderen dat Y daarvan misbruik heeft gemaakt. Daar komt bij dat erflater Y niet onverzorgd achter wilde laten. Bovendien is gesteld noch gebleken dat erflater niet in staat was zijn wil vrijelijk te bepalen.

Erflater heeft zijn auto aan Y gelegateerd. X heeft het legaat niet willen afgeven, zo lang Y de verlangde rekening en verantwoording niet verstrekke. Nu blijkt dat Y hiertoe niet verplicht was, heeft X de afgifte van het legaat ten onrechte opgeschort. De auto is inmiddels verkocht. Y heeft recht op vergoeding van de waarde van de auto ten tijde van erflaters overlijden.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 21-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:164

Zaaknummer: 200.222.731_01

Rechters: H.A.W. Vermeulen, A.J. Henzen en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen: 3:44 BW, 3:173 BW, 4:151 BW, 7:176 BW en 771 Rv

RECHTSPRAAK

Kantonrechter geeft ouders tijdelijke beheersbeschikking in plaats van machtiging voor verwerping namens minderjarige erfgenaam.

De ouders van een minderjarige erfgenaam verzoeken machtiging om de nalatenschap namens de minderjarige te verwerpen (art. 4:193 lid 1 BW). Zij weten niet of de nalatenschap bezittingen/schulden had, behoudens een schuld aan de Sociale Verzekeringsbank. Er was al jaren geen contact meer met erflater, die in Turkije woonachtig was.

De kantonrechter geeft, alvorens te beslissen op het verzoek, eerst een beheersbeschikking af. Het belang van het kind bij verwerping is vooralsnog niet komen vast te staan.

Artikel 4:185 BW en artikel 4:192 BW geven de kantonrechter de discretionaire bevoegdheid om ordemaatregelen voor te schrijven. De kantonrechter acht zich op grond van deze bepalingen in het belang van de minderjarige bevoegd tot het opleggen van de volgende maatregel.

De kantonrechter machtigt de ouders tot kennisneming van alle boeken, bescheiden en andere gegevensdragers ten name van de overledene en kent uitsluitend daartoe voor zover nodig aan hen het beheer over de nalatenschap toe tot een bepaalde datum. Blijkt dan uit het vermogensoverzicht dat de nalatenschap negatief is, dan wordt de verzochte machtiging verleend. Anders geldt de nalatenschap als beneficiair aanvaard (art. 4:193 lid 2 BW).

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 14-01-2020

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2020:216

Zaaknummer: 8264598 AZ VERZ 20-8

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen: 4:185 BW, 4:192 BW en 4:193 BW

RECHTSPRAAK

Faillissement per abuis verzocht door overledene. Verzoek wel ontvankelijk.

Het faillissement van vennootschap X is per abuis – door een fout van de advocaat – aangevraagd op naam van erflater, die toen al meer dan twee jaar overleden was. In hoger beroep stelt X dat het inleidend verzoekschrift, op basis waarvan het faillissement is uitgesproken, niet-ontvankelijk was. Het hof wijst dit standpunt af.

Volgens het hof – onder verwijzing naar de Doeland-criteria uit HR 14 december 2007, ECLI:NL:HR:2007:4765 – had het voor de directeur van X in dit geval duidelijk of redelijkerwijze voldoende duidelijk moeten zijn dat de advocaat bij indiening van het verzoek handelde in opdracht van (een van) de erfgenamen van erflater. Van een 'spookpartij' is geen sprake (vgl. HR 8 juni 2007, ECLI:NL:HR:2007:BA2925).

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 02-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2020:3

Zaaknummer: 200.267.782_01

Rechters: R.R.M. De Moor, A.P. Zweers-van Vollenhoven en M.W.M. Souren

Wetsartikelen: 21 Rv

RECHTSPRAAK

Echtgenoot van erflaatster kan rekening-courantschuld deels verhalen op erfgenamen.

Erflaatster laat bij haar overlijden drie kinderen als erfgenamen achter. Ter gelegenheid van de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden vordert de echtgenoot vergoeding van een gedeelte van zijn schuld in rekening-courant aan zijn bv, die is ontstaan om de kosten van de huishouding te voldoen. Het hof veroordeelt de erfgenamen tot betaling aan de echtgenoot.

In dit verband rijst de vraag of de beneficiaire aanvaarding door de kinderen stand houdt. De echtgenoot wijst er tevergeefs op dat de kinderen in een andere procedure – in de zin van artikel 4:194a BW – hebben erkend dat zij zuiver hebben aanvaard. Een gerechtelijke erkenning in de zin van artikel 154 Rv heeft slechts gelding in het geding waarin zij is afgelegd. Wel ziet het hof reden om in dit geval aan te nemen dat de kinderen zich ondubbelzinnig en zonder voorbehoud hebben gedragen als zuiver aanvaard hebbende erfgenamen voordat zij beneficiair aanvaardden (art. 4:192 lid 1 BW), zodat ook hun eigen vermogen verhaalbaar is voor de echtgenoot.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 14-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2020:321

Zaaknummer: 200.231.786/01

Rechters: C. Koopman, M.A.F. Holtvluwer-Feenstra en M. Weissink

Wetsartikelen: 4:192 BW, 4:194a BW en 154 Rv

RECHTSPRAAK

Benoeming vereffenaar. Executeur schiet ernstig tekort door schuldeiser van erflater gegevens van erfgenamen te weigeren.

A heeft vorderingen op X, Y en (de nalatenschap van) Z. Z is in 2013 overleden en zijn nalatenschap is beneficiair aanvaard. De executeur verhindert dat A te weten komt wie de erfgenamen zijn van Z. Om de dagvaarding rechtsgeldig te kunnen laten betekenen aan de erfgenamen, verzoekt A de rechtbank met succes om benoeming van een vereffenaar van de nalatenschap van Z op grond van artikel 4:203 lid 1 onder b BW. De executeur vecht deze benoeming tevergeefs aan.

De executeur heeft getracht een hindernis voor A op te werpen om zijn gestelde vordering in rechte geldend te kunnen maken. De executeur wilde 'tot het gaatje gaan' om de vordering te bestrijden. Dit gedrag vormt een in ernstige mate tekortschieten in de zin van artikel 4:203 lid 1 onder b BW, aldus het hof (onder verwijzing naar r.o. 3.4.3 in HR 5 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY9084, NJ 2014/126).

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 14-01-2020

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2020:90

Zaaknummer: 200.260.223/01

Rechters: G.C.C. Lewin, J. Jonkers en M.C. Schenkeveld

Wetsartikelen: 4:203 BW

RECHTSPRAAK

Inspecteur stelt, bij gebreke van een juiste aangifte, de aanslag erfbelasting vast op basis van een redelijke schatting.

De echtgenote van X is in 2010 overleden. Volgens de inspecteur bedraagt de nalatenschap 40 miljoen euro, volgens X is geen erfbelasting verschuldigd omdat de nalatenschap negatief is. Verzoeken om uitstel voor het doen van aangifte zijn meermalen toegewezen. De inspecteur heeft X herhaaldelijk, maar zonder succes, gevraagd om concrete informatie.

Ten eerste is in geschil of X een (juiste) aangifte erfbelasting heeft gedaan. Volgens het hof is dat niet het geval. De inspecteur heeft aannemelijk gemaakt dat de aangifte van X zowel verhoudingsgewijs als in absolute zin zou hebben geleid tot heffing van te weinig erfbelasting, terwijl X bij het doen van de aangifte wist of zich ervan bewust moest zijn dat daardoor een aanzienlijk bedrag aan belasting niet zou worden geheven (bewustheidsvereiste). In dat geval geldt voor de erfbelasting dat de vereiste aangifte niet is gedaan (HR 24 april 2015, ECLI:NL:HR:2015:1083, BNB 2015/176 en HR 30 oktober 2009, ECLI:NL:HR:2009:BH1083, BNB 2010/47).

Ten tweede is in geschil of de inspecteur de aanslag – bij gebreke van een aangifte – naar redelijkheid heeft vastgesteld. Volgens het hof slaagt X niet in zijn (omgekeerde en verzwaarde) bewijslast (art. 25 lid 3 AWR, art. 27 AWR). X toont niet overtuigend aan dat de aanslag onjuist is. Voorts oordeelt het hof dat de inspecteur de hoogte van de aanslag naar redelijkheid heeft vastgesteld en daar geen willekeur aan ten grondslag ligt.

Ten slotte wijst het hof het beroep van X op de bedrijfsopvolgingsfaciliteit (BOF, art. 35b e.v. SW 1956) af. Het verzoek kan weliswaar nog worden gedaan totdat de aanslag onherroepelijk vaststaat. Echter, X heeft niet overtuigend aangetoond dat de aanslag onjuist is en evenmin dat aan de voorwaarden van de BOF is voldaan.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 29-11-2019

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2019:4336

Zaaknummer: 18/00569

Rechters: R.C.H.M. Lips, B.F.A. van Huijgevoort en I. Obbink-Reijngoud

Wetsartikelen: 25 AWR en 27 AWR